

Informácia
o novele zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov a o legislatívnej úprave v oblasti vedenia účtovníctva registrovaného sociálneho podniku
(zákon č. 112/2018 Z. z. o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov)

Národná rada Slovenskej republiky dňa 13. marca 2018 schválila zákon č. 112/2018 Z. z. o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o sociálnej ekonomike“).

V súvislosti s novou právnou úpravou v oblasti sociálnej ekonomiky a sociálnych podnikov dochádza na základe článku XII zákona o sociálnej ekonomike k legislatívnej úprave zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o dani z príjmov“) a tiež k legislatívnej úprave v oblasti vedenia účtovníctva registrovaného sociálneho podniku.

➤ **Legislatívna úprava zákona o dani z príjmov**

S účinnosťou od 1. januára 2019 dochádza k doplneniu nového § 30d do zákona o dani z príjmov, ktorý sa vkladá za § 30c zákona o dani z príjmov a ktorý vrátane nadpisu znie „**§ 30d Úľava na dani pre registrované sociálne podniky**“.

Zámerom nového ustanovenia § 30d doplneného do zákona o dani z príjmov je umožniť vybraným daňovníkom uplatniť si nárok na úľavu na dani z príjmov z hospodárskej činnosti, ak je suma poskytnutej úľavy na dani za presne stanovených podmienok investovaná na dosiahnutie určeného cieľa.

Nárok na úľavu na dani z hospodárskej činnosti môže podľa § 30d ods. 1 zákona o dani z príjmov uplatniť ten daňovník, ktorý je právnickou osobou a ktorý je **verejnoprospešným podnikom** vymedzeným v ustanovení § 11 ods. 1 písm. a) zákona o sociálnej ekonomike, t.j. ide o **registrovaný sociálny podnik, ktorý dosahuje pozitívny sociálny vplyv napĺňaním verejného záujmu**.

Podľa § 2 ods. 2 zákona o sociálnej ekonomike je napĺňaním verejného záujmu poskytovanie spoločensky prospešnej služby pre spoločnosť ako celok alebo pre neobmedzený okruh fyzických osôb, poskytovanie spoločensky prospešnej služby znevýhodneným osobám alebo zraniteľným osobám a poskytovanie spoločensky prospešnej služby podľa odseku 4 písm. i).

Hospodárskou činnosťou sa podľa § 5 ods. 2 zákona č. 358/2015 o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o štátnej pomoci) rozumie každá činnosť, ktorá spočíva v ponuke tovaru alebo služieb alebo v ponuke tovaru a služieb na trhu.

Výška nároku na úľavu na dani z hospodárskej činnosti, ktorú si môže daňovník uplatniť, je limitovaná výškou **percentuálneho vyjadrenia záväzku využitia zisku na dosiahnutie hlavného cieľa**, ktoré si daňovník sám stanoví.

Záväzok daňovníka využívať viac ako 50 % zisku na dosiahnutie hlavného cieľa a určenie postupov a pravidiel rozdeľovania zvyšnej časti zisku je obsiahnutý v základnom dokumente, ktorý je okrem ďalších požiadaviek nevyhnutnou podmienkou pre priznanie štatútu registrovaného sociálneho podniku podľa § 6 ods. 1 písm. c) piateho bodu zákona o sociálnej ekonomike.

Nárok na úľavu na dani z hospodárskej činnosti daňovník môže uplatniť za to zdaňovacie obdobie, v ktorom má k poslednému dňu tohto zdaňovacieho obdobia priznaný štatút registrovaného sociálneho podniku.

Úľavu na dani pre registrované sociálne podniky podľa § 30d ods. 2 zákona o dani z príjmov nemôže uplatniť ten daňovník, ktorý uplatňuje úľavu na dani podľa § 30a alebo § 30b, uplatňuje odpočet výdavkov (nákladov) podľa § 30c alebo je prijímateľom podielu zaplatenej dane podľa § 50.

Sumu úľavy na dani je daňovník povinný podľa § 30d ods. 3 zákona o dani z príjmov použiť

- a) **na dosiahnutie hlavného cieľa**, ktorým je dosiahnutie merateľného pozitívneho sociálneho vplyvu, a to **v tom zdaňovacom období, za ktoré si uplatňuje úľavu**, alebo
- b) **na prevod peňažných prostriedkov** podľa odseku 4 vo výške kladného rozdielu medzi úľavou na dani a nákladmi na dosiahnutie hlavného cieľa.

V súlade s § 30d ods. 4 zákona o dani z príjmov je daňovník povinný odvieť peňažné prostriedky podľa § 30d ods. 3 písm. b) zákona o dani z príjmov na **osobitný účet** v banke alebo pobočke zahraničnej banky, ktorý je **určený len na prijatie týchto peňažných prostriedkov a ich použitie**. Prevod je povinný vykonať najneskôr do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom uplynula lehota na podanie daňového priznania za to zdaňovacie obdobie, v ktorom si daňovník uplatnil úľavu na dani.

Ak daňovník lehotu na prevod peňažných prostriedkov nedodrží, stráca nárok na uplatnenie úľavy na dani a je povinný podať dodatočné daňové priznanie za to zdaňovacie obdobie, v ktorom uplatnil túto úľavu na dani, a to v lehote do konca tretieho kalendárneho mesiaca po uplynutí lehoty na prevod peňažných prostriedkov na osobitný účet, pričom v rovnakej lehote je splatná aj dodatočne priznaná daň.

Peňažné prostriedky na osobitnom účte vrátane úrokov, ktoré z nich plynú, môže daňovník v súlade s § 30d ods. 5 zákona o dani z príjmov **použiť iba na obstaranie hmotného majetku**, a to najneskôr do piatich rokov odo dňa pripísania peňažných prostriedkov alebo úrokov na osobitný účet.

Ak daňovník uvedené nesplní, stráca nárok na úľavu na dani v príslušnom zdaňovacom období vo výške, ktorá nebola použitá na obstaranie hmotného majetku. Zároveň je daňovník povinný podať dodatočné daňové priznanie za to zdaňovacie obdobie, v ktorom si túto úľavu na dani uplatnil, a to v lehote do konca tretieho kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom bola zistená povinnosť podať dodatočné daňové priznanie, pričom v rovnakej lehote je splatná aj dodatočne priznaná daň.

Daňovník v súlade s § 30d ods. 6 zákona o dani z príjmov **stráca nárok na úľavu na dani a je povinný zvýšiť základ dane** v prípade, ak

- a) sa zrušuje s likvidáciou,
- b) sa zrušuje bez likvidácie okrem zrušenia bez likvidácie v prípadoch vymedzených v § 8 ods. 4 zákona o sociálnej ekonomike (splynutie a zlúčenie registrovaného sociálneho podniku s iným registrovaným sociálnym podnikom alebo rozdelenie registrovaného sociálneho podniku, pričom osoby, na ktoré prechádza imanie rozdeleného podniku musia byť tiež registrovanými sociálnymi podnikmi; podmienky použitia peňažných prostriedkov vrátane lehoty na použitie týchto peňažných prostriedkov ostávajú zachované aj pre právneho nástupcu),
- c) je na daňovníka vyhlásený konkurz,
- d) ak daňovník vrátil štatút registrovaného sociálneho podniku podľa § 8 ods. 1 písm. b) zákona o sociálnej ekonomike alebo mu bol štatút registrovaného sociálneho podniku zrušený podľa § 8 ods. 2 zákona o sociálnej ekonomike Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

V takýchto prípadoch je daňovník povinný zvýšiť základ dane vo výške úhrnu úľav na dani uplatnených daňovníkom za päť bezprostredne po sebe nasledujúcich zdaňovacích období predchádzajúcich tomu zdaňovaciemu obdobiu, v ktorom daňovník stráca nárok na úľavu na dani.

Článok XII zákona o sociálnej ekonomike, ktorým sa dopĺňa § 30d zákona o dani z príjmov, nadobúda v súlade s článkom XX zákona o sociálnej ekonomike účinnosť 1. januára 2019.

➤ **Legislatívna úprava v oblasti vedenia účtovníctva**

Zákon o sociálnej ekonomike v ustanoveniach § 14 a § 15 osobitne vymedzuje účtovné povinnosti registrovaného sociálneho podniku. Registrovaný sociálny podnik je povinný **účtovať v sústave podvojného účtovníctva** podľa zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“), pričom **účtovným obdobím** registrovaného sociálneho podniku je vždy **kalendárny rok**.

Na účely preukázania rozsahu činnosti registrovaného sociálneho podniku je tento povinný vo svojom účtovníctve osobitne sledovať činnosť, ktorú vykonáva ako registrovaný sociálny podnik a to prostredníctvom **tvorby analytických účtov**, pričom ak nie je možné zabezpečiť preukázanie činnosti registrovaného sociálneho podniku

takýmto spôsobom, vzniká registrovanému sociálnemu podniku povinnosť viesť **analytickú evidenciu** alebo ďalšie pomocné evidencie.

Povinnosť mať **účtovnú závierku a výročnú správu overenú štatutárnym audítorm** má registrovaný sociálny podnik v tom prípade, ak príjem verejných prostriedkov a podielov zaplatenej dane v účtovnom období, za ktoré je účtovná závierka zostavená presiahne 200 000 eur alebo všetky príjmy registrovaného sociálneho podniku v účtovnom období, za ktoré je účtovná závierka zostavená, presiahnu 500 000 eur.

Registrovaný sociálny podnik je povinný podľa § 15 ods. 1 zákona o sociálnej ekonomike **vypracovať výročnú správu** za príslušný kalendárny rok v termíne, ktorý je určený štatutárnym orgánom alebo v základnom dokumente, najneskôr však do 30. júna nasledujúceho kalendárneho roka.

Obsahová náplň výročnej správy registrovaného sociálneho podniku je vymedzená v ustanovení § 15 ods. 2 zákona o sociálnej ekonomike, pričom ak má tento podnik webové sídlo, je povinný zverejniť výročnú správu aj na tomto sídle.

Povinnosť registrovaného sociálneho podniku ukladať účtovnú závierku, správu audítora v prípade povinnosti štátneho auditu a výročnú správu **do verejnej časti registra účtovných závierok** najneskôr do 15. júla nasledujúceho kalendárneho roka je vymedzená v § 15 ods. 3 zákona o sociálnej ekonomike.

Registrovaný sociálny podnik si môže splniť povinnosť vypracovania výročnej správy vymedzenej v § 15 zákona o sociálnych podnikoch aj vypracovaním výročnej správy napríklad podľa § 24 zákona č. 213/1997 Z. z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby v znení neskorších predpisov alebo podľa § 35 zákona č. 34/2002 Z. z. o nadáciách v znení neskorších predpisov.

Ustanovenie § 14 a § 15 zákona o sociálnej ekonomike nadobúda v súlade s článkom XX zákona o sociálnej ekonomike účinnosť 1. mája 2018.

Vypracoval: Finančné riaditeľstvo SR Banská Bystrica
Odbor daňovej metodiky
Máj 2018